

Конгрес в Гааг вийшов як і пакт Кайнога з великої ідеї світового миру. В ході дебатів з великої ідеї зродилися три середні декларації, які юридично до нічого не зобов'язували і тільки декларативно ставили міжнародні відносини на "базу взаємного довіри, щирості та в миролюбності". З тих трьох середніх декларацій зродилось арештову кількість цілком маленьких договорів, про заборону вживання кулі "дум-дум", про ненарушимість ранених, шпиталів і полонених, про заборону вживання газів і обстрілів з повітря і кінцевої про мирне поладування міжнародних конфліктів. Договір про газів і обстрілів з повітря анулювалось ще на тій самій конференції; німці це зробили в Женеві в 1929 р. з нагоди приходу т. зв. розслідувальної комісії Ліги Націй, де там зазначено державам щодо газів і дітям зброї своїй брехлі. В гаагських "договорах" натопрено

стільки різномірних клявауль і застережень, стільки дріб і нелюдей, що скрізь них в кожній хвилині може просвітити запальна воєнна іскра. Не сталося в 1914 р. Найближча ж війна перейшла над рештою гатських конвенцій до делового порядку. Конференція не була тим, за що себе клявала, а спробою організації „вічного миру“ — але потрібною для людей „передешкою“.

Над людськими головами абияк перед 30 роками в Газі справний туман паціфістичних балачок та Ідеалів. Говорено про роззброєння, про роземчі договори, про можливість виготовлення кофінктів мирними засобами, ступано об'єктивність майбутніх воєн, їх розумову і господарську недоцільність. Це була одна сторінка медалі. На другій сторінці стояло щось інше. Росія, яка складала цей паціфістичний конгрес, разом з усею своєю миролюбністю клала рівночасно свою важку руку на Манджурію, Памір, Тибет; Америка саме займала збройною рукою Кубу і Філіппіни. Англія побила в Газі москалів на кожнім кроці радикальністю своїх паціфістичних внесків, але тільки, що конгрес розійшовся вже 29 липня 1899 р. Кілька тижнів пізніше паціфістичні учасники конгресу були почули рев британських гармат і розриви гранатів, якими торощено в південній Африці державність і волю бурів. Але поза усім тим свідомо і в горячково творились усі ті можливості, які привели до експлозії 1914 р. Іх ніхто не побоявся помімо „духа Гагі“ і воєнних страхів „тайного совітника“ Влоха.

А нині? Нині над Гагою збирається поволі той самий паціфістичний туман, що і перед 30 роками. Нині знова йдуть балачки про ліквідацію війни, про роззброєння, про роземчі договори, нині знова добре платні урядові публіцисти лякають світ страхіттями й недоцільністю війни. Нині знова світ потребує „передешки“, передовсім насичені побідники. Нині знова англо-американське напруження зводиться обох противників переходово на переговорний стіл. Аж ніяково думати як лічого нового не діється на світі, як заводи повторюються та сама комедія. Поза тим туманом Америка нині, так саміссько як тоді, зоклала свою важку руку тим разом на Нікарагу, на Мексик, на цілу Середню Америку, на Китай на усі європейські мошонки; Англія собі на Мезопотамію, на Палестину, на Персію, на обидва континенти, на африканські колонії. Одна половина Англії ставить радикальні внески на роззброєння і замиріння, другий горячково збрівляється і тихцем шукає союзників для майбутньої неминучої війни. Франція собі, Італія собі, Росія собі — кожна поза офіційною паціфістичною доктриною шукає місце осадження. На цьому місці просто неможливо новодити ліготи тих імперіалістичних інтересів, які відбуваються паралельно з усіма гатськими співтанками.

Так само як свого часу паціфісти в Гагі — посеред отой атмосфери замиріння, „духа Га-

гі“ і звучних декларацій могли були дуже легко почути в 1899 р. гук гармат з Трансвалу, так теж нині, серед „духа Люкари“, Кальогового пакути і під звук паціфістичних тирад в голландській реалізації можуть дуже легко почути розриви гранат під Коніом або на російсько-манджурській границі. Хіба треба вичислювати всі ті далеко ширші можливості, що свідомо і горячково творяться поза сучасним паціфістичним туманом скрізь, аби завтра довести до нової експлозії на Атлантику, на Падіфіку чи на Сході Європи? Підростає зрештою нове покоління, яке ніяк не бачило і не знає і яке і та всіх звичаїв а нею страхіть таксамо не побоятися як і не побоялось їх наше покоління, що підростало в час, коли світ „на віки“ замирювався перед 30 роками в Газі.

Зенон Пеленський.

Англьо-американські морські переговори.

Дотеперішні їх висліди. — Плянване зменшення воєнних флотів світу на половину.

Англійські та американські офіційні відомості подають, що ведені в Лондоні англо-американські переговори про морське роззброєння довели вже до двох вислідів, які мають чимале світово-політичне значіння. А саме: обидві держави не будуть чекати на конференцію в справі морських роззброєнь, яка на основі Вашингтонської угоди мала би автоматично наступити 1941 року; Вашингтонська угода в справі морського роззброєння має бути ревідована вже цього року на конференції, яка відбудеться в Лондоні або в Новому Йорку. Та що найважливіше, то те, що метою цієї ревізії, яку планує Англія та Америка, буде зменшення на половину сучасних воєнних флотів п'яти великих морських держав. Відношення між силою флотів окремих держав лишиться таке саме як досі.

Кружляки будуть на будуче розглядатися, як засоби морської поліції і тому передбачується, що теперішні кружляки та ті, які будуться, одержать гармати слабшого калібру. З огляду на те, що Англія не хоче зменшити стану своїх кружляків, Америка одержить можливість збудувати ще декілька кружляків; рівночасно Англія правдоподібно візьме на себе зобов'язання будувати нові кружляки лише в міру того, як старі виходитимуть з ужитку; крім того Англія буде інформувати Америку про свій план полізу кружляків на різні океанійські стації, щоби Америка мала безпеку, що швидко концентрація цих кружляків на Атлантичному океані або в Середземному морі буде неможливою.

Президент Гувер та прем'єр Макдональд мають замір зменшити на цілу третину кошти, призначені на зброєння. Ці заощадження будуть

зроблені насамперед коштом бюджетів морської та повітряної флотії. Англія видає тепер на цілі зброєння річно 120 мільйонів фунтів стерлінгів і хотіла би заощадити з цієї суми 40 мільйонів фунтів. Бюджет морської та повітряної флотії становить разом коло 50 мільйонів фунтів. Зменшення на 30 проц. стану воєнних кораблів англо-американської флотії заощадить би 25 до 30 мільйонів, так що решту можна би було легко заощадити на зменшенні повітряної флотії та невеликих заощадженнях у воєнному бюджеті.

Свято на Маківці.

Імпозантний здиг народу в 14-ліття пам'ятних боїв на Маківці.

Як що-року, так і в часі цих ферій улаштувало свято-пам'ятки на Маківці. Свято улаштувало Охорони Воєнних Могил у Львові в неділю 4. ч. м. І йому треба в першу чергу подякувати за ці справді гарні, імпозантні пам'ятки на могилах полеглих У. С. С.

Не зважаючи на дуже несприятливу погоду, на святі Маківки зібралася велика маса людей. Вже кілька днів наперед Стрийський Пластовий Клуб рапортувався близько цвинтаря на Маківці, а правили могили і вибудували провізоричний в'їздар. В неділю від вчасного ранку сходились зі сторони Тухал та Головецька дооклиці громадяни і прогуляюваці зі Львова, Стрия, Сполон та люди з ближчих і дальших сіл. Разом усіх людей було до 5.000.

Перед 12. годиною вполудне ставили до помви. Служби Возної о. Чемеринський. По Службі Божій о. о. Галькевич, Попель, Мудрий, Малик, Сивак, Смоцило і Чемеринський відправляли міз проповідом о. Притуляка зі Скольного параста. Відповідну настанову, глибоко продуману проповідь виголосив о. Чемеринський. Після проповіді на знак пошани для полеглих зараджено одомічуту мовчанку. Хвилину ця незабутня, потрясаюча до глибини душі...

В поминках взяли участь бувші члени У. Г. А. і У. С. С., пластові куріні „Червоної Катині“ і „Ордену Залізної Остроги“, процесії з Головецька, Грабівця і Славська та великі маси народу. Люди з жовто-блакитними відзнаками на яких вибита дата кривавих боїв на Маківці. На жаль, тих відзнак не стало... Куріні 5, 8, і 12, усталились кордоном довірених могили. На хресті зложено вінци від Пласту, від організації Скольного, Орани, Гребенова і ін. Співав алучений хор з Силівська та Конюх. Порядом пракопів, сконсигнована численна поліція не мала аритова інтервенції.

З дрібних інцидентів наведемо такі: Поліційні агенти придержали п. Івана Бедника, американського громадянина, який робив квінові знамки зі свята, маючи на це дозвіл від польської влади. П. Іван Бедника придержано на станції поліції в

Проф. ІВАН ОГІЄНКО.

Українська літературна мова XI-XVI століть.

Перша літературна мова українського народу не була йому рідною, — це була мова болгарська, занесена до нас в малих розмірах, переважно до західно-українських земель, ще під час діяльності незабутніх Костянтина й Методія, щоб-то в другій половині IX-го століття, а в Мавших — по охрещенні Кия в 990 році*) найперше в постатті богослужбових книжок. Багатолюдна культурна діяльність Костянтина й Методія прищепила всім слов'янським народам велику й величну ідею Богослуження народною мовою, ще на світанку середніх віків, через що слов'янська мова стала культивуватися по церквах усіх християнських народів, що прийняли грецьку віру. Солунські брати свої переклади найпотрібніших книг св. Письма та богослужбових зробили на рідну їм південно-болгарську мову, — і ця мова й стала церковною мовою для всіх тих слов'янських народів, що прийняли грецьку віру. У той час у цілій Європі було введено звичкою, що мова церковна одночасно була й мовою літературною. Ось таким чином і в нас на Україні болгарська церковна мова стала мовою літературною**).

Одним з культурніших слов'янських народів в IX-м столітті, коли появилися переклади солунських братів, були безумовно болгарі. Болгарський нарід був територіально найближчим сусідом найкультурнішої тоді держави — Греції, з котрою мав постійні тісні взаємини і яка мала на нього великий культурний вплив.

Тому цілком зрозуміло, що праця, подібна праці Костянтина й Методія, могла зародитися в більшому розмірі тільки серед болгарського народу. В Болгарії в X-м столітті, за незабутнього царя Симеона, powstaє велика й цінна література на їхній церковній мові, щоб-то на живій народній болгарській мові.

Культурний авторитет болгарський серед інших слов'янських народів був тоді дуже високим, і тому література т. зв. золотого доби, доби царя болгарського Симеона, відразу поширилася й серед українського народу. Виробленої своєї літературної мови в нас тоді ще не було, тому український нарід охоче й без усіх застережень прийняв болгарський богослужбовий книжчик. Робити це в той час було тим легше, що все таки болгарська мова була в більшості своїй для нас зрозумілою; крім того, нову християнську віру ширило в нас на початку власне болгарське духовенство. Ось через усе це і в нас на Україні літературною мовою стала мова болгарська.

І таким чином болгарську мову постійно чув український нарід скрізь по своїх церквах, цю-ж мовою читав він і книжки св. Письма (якщо заборони читання їх подібної до заборони у католиків, ми ніколи не знали), а тому звикав до неї все більше та більше. Духовенство проповідувало й боронило ідею, що літературною мовою може бути тільки мова церковна; само-ж воно, власне, й розвивало рідну літературу, писало тією-ж таки болгарською мовою, бо письменників світського стану було тоді надзвичайно мало. Болгарські книжки найрізномірнішого змісту ширилися по Україні все більше та більше, без кінця переписувалися й залюбки читалися. Таким чином зацпенялася на Україні болгарська мова як мова літературна, яку ми зevamo мовою церковно-слов'янською.

Проте ця перша наша літературно-церковна мова була для нас у багатьох відношеннях мовою чужою, — вона мала багато незрозумілих для нас болгарських слів (назв. „слаголати, абіе,

аше, бл'їне, благо, брашно, гриду і сотні подібних) та болгарських форм (напр. прикметники на -аго і т. п.). Цю незрозумілість церковної мови сильно зменшували тим, що скрізь церковні книжки читано з живою українською вимовою — віра, теб' — теб' чи тоб'і, мене — мене (а не мене). Господи — Господи (а не Господі) і т. п. Очевидно, такої-ж вимови навчано тоді скрізь і по тодішніх школах*). Українська мова вимовою сильно ховала й зменшувала чужиність нашої церковної мови, і власне ця вимова давала змогу чужій нам болгарській мові довгі віки міцно триматися на Україні і в церкві, і в літературі.

Проте це була чужа нам мова, дуже часто мало або й зовсім не зрозуміла широким українським масам. Українська мова, як мова самостійна, від болгарської відмінна, виробилася ще в доісторичний час, щоб-то ще задовго до часу появилення в нас писаних пам'яток. У нас у науці втерся звичай датувати ті або інші процеси життя української мови віком, коли ці процеси вперше знаходимо в писаній пам'ятці. Це зовсім невідповідний звичай, бо 1) фонетичні процеси дають свого вироблення й усталення потребують надзвичайно довгого багато-вікового часу і 2) самі писані пам'ятки маємо аж з другої половини XI віку. Релігійна боротьба нашого й чужого (болгарського та грецького) духовенства проти слов'янських пам'яток дохристиянських, на погляд цього духовенства зовсім „доганських“, допровадила до того, що були понижені всі писані пам'ятки дохристиянської доби українського народу. А що ми мали своє писмо й свою писану літературу ще до офіційного прийняття християнства, про це в науці нема тепер сумніву.

(Продовження буде.)

*) Дату охрещення 988 рік вважаю невідповідною.

**) Докладніше про всі ці справи розповідаю в своїй двохтомній праці: „Костянтин і Методій, їх життя та діяльність“, Варшава, 1927—1928 рр.

*) Докладніше розповідаю про це в своїй статті „Українська вимова богослужбового тексту в XVII столітті“, „Варшавський „Експрес“ 1928 р. ст. 11—12.

Побиття польських студентів у Парижі.

З голосів польської преси.

Варшавська „Епока“ оповідає, що група студентів варшавської політехніки з асистентом інженіром Васютинським подорожувала по Німеччині, Швеції, Данії, Бельгії і Франції. Та тут при візні на париському двірці сталася пригода. Інженір Васютинський мав непорозуміння з кондуктором з приводу місця в купе. Кондуктор схопив його за краватку, а потім прийшла поліція, забрала інженіра в окрему кімнату на дворі, а через якийсь час його витягнули звідти побитого, закріпавленого і в кайданах. Поїзд тимчасом відійшов. Польські студенти, що чекали на пероні на Васютинського, розмовляли між собою по польськи. Поліціянти почали вимагати від них, щоб вони говорили по французьки, а коли ті відмовилися, агенти кинулися на них: почали бити палицями та револьверними кольбами. Після цього поліція силою всадила їх до потягу. Інженір Васютинський досі сидить у в'язниці.

Після свого повороту до Варшави студенти оповіли про все ректорові політехніки, і цей звернувся до міністра закордонних справ з проханням про дипломатичну інтервенцію. Рівночасно польський академічний комітет вислав депутата до Інтернаціонального академічного центрального бюро в Будапешті із відповідною відозвою до всієї академічної молоді.

„Газета Варшавська“ подає ще такі подробиці. Кондуктор мав кричати, що поляки, це найгірші люди. Поліція повалила на землю студента Джевіцького, била його палицями і катувала: „ді спини дуже витривалі“. Нічого не помогло і його забили, що він поляк.

Про справжню причину цієї авантюри поки що ні відки не можна довідатися.

Гаська конференція

В гаській конференції візьме участь 13 держав, а саме: Англія, Франція, Італія, Бельгія, Японія, Німеччина, Польща, Чехословаччина, Румунія, Югославія, Греція, Португалія і американський обсерватор.

Англіська преса гостро критикує план Юнга. І так відомий журналіст Стід у статті в „Сіндей Таймс“ приходить до переконання, що план Юнга є суперечний інтересам Англії і тому слід його відкинути. В політичних справах конференції підчеркує Стід, що окреме звільнення Надренії від англійських військ без рівночасного звільнення Франції і Бельгії не було би найкращим середником утримання гармонії і міжнародної угоди. Зате можливість залишення англійських окупаційних військ у Надренії на дальших 5 років є цілковито в Англії непопулярною. Стід каже, що на конференції прийде до двобою між бріаном і Сноуденом. Оба виступлять в Гаазі як суперники, покидаючи одначе до співпраці. Скарактризувавши в цей спосіб план Юнга, Стід закінчується дуже песимістично на вислід гаської конференції.

З Лондону повідомляють, що інтерв'ю Сноудена, шефа англійської делегації в Гаазі, з дипломатом, кореспондентом „Сіндей Таймс“ проти прийняття плану Юнга, викликала в англійській пресі велике здоволення і прихильну апробацію. Після інформації цього кореспондента, Сноуден буде змагати на конференції до трьох цілей, а саме: цілковите сповнення вимог Англії відсоткового очеркнення, означеного в протоколі з 1920 р., далі буде змагати, аби в згіднім порозумінні змінити репараційну політику, вкінці зверне спеціальну увагу на концесії, удані вже деяким європейським державам, як Італії. Що відноситься до приноворення плану Юнга, то Сноуден не згодиться на ніякі уступки, які обізначили би домагання Англії. З Лондону надійшли вісті, що цей виступ міністра фінансів Сноудена збудив йому беззастережну і гарячу прихильність цілої англійської опінії і Сноуден стався найбільш популярним міністром теперішнього уряду. Англіська преса сподіється, що Англію піддержуть менші держави, нинішні союзники Франції, а саме Польща, Югославія і Греція, яким план Юнга не відповідає. В цей спосіб уряд партії здобув собі своїми виступами в останніх днях дуже велику популярність не лише в занятого становища Гендерсона в більшості англійських переговорах, але передовсім ізза становища Сноудена в справі плану Юнга. Якщо Мекдональдові вдасться успішно довести до порозуміння з Америкою в справі роззброєння на морі — тоді уряд партії праці займе дуже сильну позицію.

Криваві сутички комуністів з соціалістами.

Минулої ночі (5. серпня ц. р.) прийшло в Берліні в кількох місцях до кривавих нападів комуністів на членів республіканської організації соціал-демократів Райхсбанеру. Зате організації уладжує у вівторок великі походи, аби заперестувати проти тяжкого побиття кількох членів її організації. Комуністична „Роте Фане“ закликає всіх своїх членів до чинного виступу в дні 11. серпня, аби не допустити до республіканських обходів з нагоди річниці веймарської конституції. „Фрверте“ публікує тайний об'їжик комуністичної партії, з якого виходить, що комуністи приготували на велику скалю напади і авантюри в дні святкового обходу річниці конституції. Тому „Фрверте“ догадується, що в Берліні прийде до кривавих сутичок тим більше, що поліція буде розганяти учасників походу і маніфестанти не будуть теж спокійно приглядатися авантюрам комуністів.

Цепелін в Америці.

З Лейкгерста надійшли вісті, що Цепелін осів там швидко в год. 252 після середньо-європейського часу. Осідок Цепеліна наступив точно в 4 дні по відлеті з Фрідріхсгафену.

Погром на Литві.

„Берлінер Тагеблят“ повідомляє, що в Ковні мало прийти в ночі з 1. на 2. серпня ц. р. до прикрих антижидівських виступів. Відділи авантюристів, озброєних у револьвери і кріси, ходили по вулицях і напастували переходжучої особі, які мали жидівських вигляд. Близько 20 жидів поранено. Поліція мала заховуватися байдуже. Вальдемарас приказав перевести докладне слідство.

до 150 долярів приходу,

дає морг романцю лікарського „Chamomilla“. Насіння — ботанічно чисте — на 1 десятку частину морга — шле з поученням, оплатю — **БОБЯК КАМІЛЯ, БЕРЕЖАНІ** 234 по одержанню 6... золотих. 1—3

Дивогляди.

Людська шкіра на продаж.

У праській пресі появилось оголошення, що в на продаж людська шкіра, здерта з автентичного князя кіргізіз Гасайна. Продає її бувиш чеський легіоніст Копецький, який дістав П підчас побуту в Іркутську. З Гасайна казав здерти шкіру в 1914 р. його ворог монгольський князь Джо Ляма. Кажуть, що за цю рідку шкіру деякі американці жертвують уже 10.000 долярів. Чи Копецький має документи на докази П автентичності преса не згадує. Імовірно спеціалісти від шкіри пізнають княжу шкіру дотиком. Вона підє певно на оправу якогось безсмертного твору в книгозбірні американського мільонера.

Біржа.

Гроші.

Американський доляр 8:57 00—8:57 50, канадський доляр 8:79 00—8:80 50, чеська корона 0:26 25—0:26 50, австрійський шілінг 1:25 00—1:25 50, румун. лей 0:03 00—0:03 25, французький франк 0:34 50—0:34 80, швейцарський франк 1:71 50—1:71 80, фунт стерлінгів 43:20 00—43:20 00, радянський червонець 17:50—18:00.

Срібло: Австрійська корона 0:42 90—0:43 00, 5 австрійських корон 3:25 00—3:35 00, австрійський флорен 1:63 00—1:67 00, російський рубель 2:60 00—2:70 00, копійки за рубель 1:30 00—1:35 00.

Збіжжя.

Пшениця двірська 43:50—44:50, пшениця селянська 00:00—00:00, жито галицьке 24:00—24:50, ячмінь галицький броварський 00:00—00:00, ячмінь на млин 22:25—23:25, ячмінь пастбищний 00:00—00:00, овес галицький 20:50—21:00, кукурудза румунська 26:50—27:50, барбола промислова 0:00—0:00, фасоль біла 00:00—00:00, фасоль коприва 00:00—00:00, фасоль яраса 00:00—00:00, горох пів-Вікторія 53:25—57:25, горох півний 38:00—40:50, бобик 30:00—31:00, мінчанка паст. в зерні 00:00—00:00, вика 37:25—38:25, сіно солодке краєве прасоване 6:00—7:00, соломка прасована 4:00—5:00, гречка 28:75—29:75, льон 65:00—67:00, дубинь синій 25:00—26:00, ріпак озимий 60:00—61:50, мука пшенична 40 при 00:00—00:00, мука шпелічна 65 при 74:00—76:00, мука житна 70 при 42:00—43:50, грисі кукурудзяний 00:00—00:00, мука кукурудзяна 00:00—00:00, отруби житні 15:50—16:00, отруби пшеничні 16:50—17:00, крупні гречалі 55:75—57:75, пшено 00:00—00:00, крупні ячмінні 42:00—43:00, пшеника 40:00—41:00, просо краєве 00:00—00:00, макухи льняні 41:00—42:00, макухи сині 130:00—140:00, макухи сині 110:00—120:00, чорношита червона 00:00—00:00.

А. С. Маршинський.

(З нагоди його смерті.)

Один за одним відходять від нас старі діти українського національного руху.

Минув лише місяць з дня смерті великого українського патріота Е. Х. Чиналени, як стоїмо знов перед тяжкою втраатою: 30-го липня в тій-же Празі помер на 64-ому році свого життя Апостоліарій Серафимович Маршинський — на скромній посаді лектора Українського Педагогічного Інституту ім. Драгоманова в Празі.

Може бути, що імя небіжчика є мало відоме сучасному молодшому громадянству, а тому дозволю собі подати тут деякі дані з життя А. Маршинського, щоб показати, як тісно співпало наше досягнення в національній справі з тою людиною, що поклав невеличкий гурток на світанку українського відродження.

Після покінчення київської 2-ої гімназії А. М. вступає на історично-філологічний факультет київського університету і відразу поринає в українську справу — стає членом української літературно-драматичного гуртка, а трохи пізніше — членом „хрестоматійного“ українського гуртка, в якому бере на себе переклад на українську мову деяких розділів „Богдана Хмельницького“ Костомарова для галицького видання, відвідує вечірки у М. Лисенка, проф. В. Антоновича, О. Кониського та ін., на яких тодішня молодь набувала національне виховання та призначалася до праці на користь рідного народу.

Найбільший вплив у той час мав на А. М.-ого, як він сам пізніше згадує в своїх споминах, проф. В. Б. Антонович, у якого А. С. знав протягом одного року, будучи студентом трипого курсу. Тоді-ж А. С. захоплюється творами М. Драгоманова і переймається його ідеями.

Вся ця громадсько-політична праця не перешкоджала А. М.-му серйозно студіювати мову, і він хотів після закінчення університету присвятити себе науковій праці. На жаль, не судилося йому здійснити цю мрію, бо скінчивши університет, перебуваючи під поліційним доглядом, а це становило — по тодішнім російським законам позбавляло права на залишення на університеті.

Справа, яка потягла за собою поліційний догляд над А. М.-м, полягала в тому, що він в час своєї подорожі в Галичину, куди його викликав Київська Стара Громада для поглиблення національної свідомості, був заарештований у Львові разом з Б. О. Кистяківським, нинішнім членом Української Академії Наук, та іншими товаришами, які вкупі виїхали з Києва до Галичини.

Цей-же поліційний догляд позбавляв А. М.-а також можливості віддатися педагогічній праці, до якої він мав нахил, а тому довелося йому шукати заробітку ради шматка хліба спочатку в приватній службі — в друкарні Кульжини в Києві, а потім на урядовій — переважно у відділі міністерства фінансів.

Невблагана доля загнала А. М.-ого на деякий час поза межі рідного краю, — спочатку в місто Ризі, потім в м. Арсенбура на о. Балтійського моря, а потім в місто Ризі і, накінець, у Петербург. Однак, де-б не був А. М., то ніколи не поринув би в рідний край, з його інтересами, і кожному місті своєї служби вишукуючи землі, щоб агітувати їх біля української справи.

Тільки в 1916 р. вдалося А. М.-ову повернутися на Україну, а саме до Катеринослава, де знайняв посаду директора державної ошадної каси. Тут-же застала його революція 1917 р.

Не кидаючи своєї посади, А. М. вступає в гурток учителів першої української гімназії у Катеринославі, що тільки відірвалася від російського українського громадянства, але вже в липні 1917 р. переїздить до Києва, куди його викликав перальний секретар фінансових справ проф. М. Туган-Барановський на посаду директора департаменту прямих податків. З того часу А. М. відходив від українського уряду аж до осені 1922 р., переносючи на еміграції в Польщі всі свої аліції, що припали тоді на долю еміграційного уряду УНР.

А. М.-у не раз доводилося тимчасово керувати міністерством фінансів, і він завжди строго стояв на сторожі інтересів державного казначейства, не дозволяючи на кошти державної скарбниці зводити окремих міністерств. Перебуваючи в уряді УНР в Тарнові, А. М. вступив до складу урядової еміграційної української гімназії, а потім став директором цієї гімназії.

З осені 1922 р. А. М. приймає посаду учителя української мови в літературі в Галицькій гімназії, а в травні 1923 р. переїздить до Чехословаччини, сподіваючись собою на остаток свого життя віддатися науковій праці в Українському

нина Івана Афтанааса вибудовано у нас пам'ятник полеглим на його таки полі. Правда, скромний це хрест, на якому вириті дрібно іменами тих односельчан, котрі, дагли головами, але не в тому суть справи. Село дало тим доказ, що пам'ятає гідно про своїх полеглих і воно перше в повіті вшанувало тим чином їх пам'ять. Дня 28. липня відбулося посвячення того пам'ятника. В год. 12 відправив о. Шеремета парастас за полеглих, а потім разом з процесією рушило село на місце. І хоч погода не дописувала, на парастас було дуже багато. Тут відправив о. Шеремета вдруге парастас за полеглих, а потім віднісся сердечним словом до всіх тих, котрих сини чи батьки лягли за нас і рівночасно вказав іншим, як треба любити свій рідний край. Нарід плакав зі зворушення, розуміючи добре кожне слово проповідника. Потім забрав голос Оспан Цюк, студ. прав, що виголосив теж коротку промову в честь полеглих. По тім усім нарід відспівав „Ще не вмерла Україна“ і піднесений на душі розійшовся домів. — Місцевий.

Зі спортивного життя.

Україна—Сокил (Рівне) 1:1 (1:1).

Україна—Гасмоней (Рівне) 1:0 (1:0).

Нічю 2. VIII. виїхала Україна зі Львова до Рівного, запрошена туди на два м'ячеві змагання. На місце прибула дружина в год. 6:30 рано. Привітані представниками Гасмоней, спішили на відпочинок до готелю. По сніданню всі ми по невиспаній ночі положилися відпочивати. Але невинна спяка не давала нам ніяк заснути.

Вернувши з обіду, застали ми представників Сокола (польського), котрі зложили нам привіт. По їх відході, кожний з нас поживився анову для дальшого відпочинку, а в год. 5 вирушила дружина на грише. Там перед суддею п. Фіядою станили дружини в складах: Україна: Бутель І. (ворота), Бутель ІІ, Скрегота (оборона), Воробець, Цимбала, Борсук (поміч), Сич, Труш, Лисик, Кобзар, Магоцький (напад). Сокил: Гуляк, Лішев, Прозоров, Мельнік, Кейпус, Паліковський, Білоусов, Виноградов, Шевчик, Валек, Демчук.

Зараз в 2-й минуті змагань грач Сокола Виноградов користує з непорозуміння між воротарем і обороною України і здобуває першого гола. Підбадьорений Сокил грає увесь

час гостро й амбітно. Україна опановує грише короткими, гарними поданнями. Гра для Сокала, але непродуктивна. Невиспана ніч дає таку гарну в знаки. Нарешті в 20-й минуті Кобзар з пробою стріляє певно в ліній ріг. Вирівняння виграє українська публіка гучними оплесками. Вислід залишається таким до перерви.

В часі перерви представники тамашного пласту витяють українську дружинку і вручають провідникові України Кобзареві привіт та китицю цвітів. Таксамо привітала українську дружинку представниця українського жіноцтва. Після перерви почав падати дощ, який унеможливив умученим грачам України добути кращий вислід. Так і залишилось 1:1.

Видів загля дошу всього коло 500.

Недільні змагання з Гасмонеею випали далеко краще. Грачі випочали і склад дружини дещо змінився. Причинився до цієї зміни Грешук, що має розбиту ногу. Він, недоволенний з вислідом, зараз вечером зголосив провідникові поїздки охоту грати в неділю проти Гасмоней. Оборона Грешук-Скрегота показала дійсно непобитому, Гасмоней ніяк не могла дати собі ради з ними обома. Це мабуть і спричинило, що гра при гарній погоді була ведена в данно небаченим скорім темпі, при чому Україна грала весь час дуже гарно. На жаль, напад України, в якому бракувало Петрова, не може ніяк добути воріт, хоч напірає завзято. Нарешті в 41-й минуті Кобзар стріляє сильно на ворота Гасмоней. Воратар відбивав, але Кобзар притомно поправляє головою — й одинокі ворота дия добути!

Друга половина не дала ніякого вислуду, не зважаючи на завзяті атаки з обох сторін. Україна так і залишилась побідником з вислідом 1:0. Найкращими грачами в Україні були: Грешук, Скрегота, Борсук і Цимбала. В загальному українська 11-ка мала весь час перевагу.

Видів около 1.200. Суддя п. Гремплер. Таким чином перший виїзд України на Волинь увінчався успіхом. Україна загальною подобою і своєю інтелігентною, технічно й тактично бездоганною грою підбила собі навіть не-українську публіку. Спортивно вироблені видці заявляли нам отверто, що наша дружина — найкраща з усіх, які колинебудь гостили в Рівному. Перетомлені до краю, але вдоволені і з добрими спогадами вернули ми в понеділок в 7 год. рано до Львова. О. В.

Зоря — Сокил IV. 0:8 (0:4).

Змагання ці відбулися дня 7. липня п. р. і принесли заслужену перемогу Соколові IV. Дружина Зорі ще молода, тому повинна пильно тренувати, щоб могла в будучині стати грізнішим противником.

Богун — Сокил IV 3:5 (1:2).

Дружини ці змагалися дня 27. липня п. р. Богун, хоч фізично сильніший, не міг дорівняти противникові, котрий його перевищує технічно.

Гасмоней III. — Сокил IV. 3:6 (2:3).

Ці інтереси змагання відбулися дня 4-го п. м. на гриші Гасмоней. Дружина Сокала IV мала весь час перевагу. Плинова праця цієї дружини причинилася до легкої і гарної перемоги.

Богун — Україна комб. 4:3 (2:2).

Левандівська дружина „Богун“ виявила себе дружиною доволі сильною, хоч мало заціпеніюваною. В Україні переважали грачі III дружини. Судював п. Бирчак.

Нова українська спортова дружина у Львові.

Місяць тому завязався український спортовий кружок „Чорноморці“ з осідком на Знесінні. Метою нової дружини є: стагнути до себе молоді Знесіння, Замарстинова, Клепарова і жовківського передмість, ту молоді, яка спольшилась, рахується пропащою та забула навіть українську мову. Хто розуміє вагу національного скріплення молоді з міської і підміської вулиці, хто зуміє запрягти її до благородного діла й відповідно загартувати, той зможе уважатись побідником. Ці всі діти вулиці Львова, а головню його передмість, діти українського роду, легко притягнуті до нас при помочі спорту. Тільки спорт, український спорт, дасть їм змогу виказати свою фізичну силу, зручність, сприт, відвагу й характер. Цей мені добре відомий елемент шукає нагоду, де би прилюдно можна всі вичислені прикмети тіла й духа виказати. Тому витаймо і спішим з добрим словом захопоти та з грошем на підмогу новій українській львівській спортовій дружині, яка, потренувавши на днях знесінських горах, виступить небаром на вже знайомому для себе гриші „Світелі“. — Витайте, „Чорноморці!“

А. Д.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Зікторек, 6-го серпня, год. 8:00 веч.
„Газзика“. Виступ Хоріана.
Серета, 7-го серпня, г. 8:15. Виступи арт. варш. театру „Морське Око“.

Кіна.

Апелло: Джекі Кутен „В обороні жінок“.
Кольосей: Піста за наругу і Танковий дует.
Лех: Тайла палии Мері.
Люна: Право меча й кроки.
Марусенька: Байда кохання та насолода.
Оаза: З причини реконструкції зачинене.
Палак: Геройка сенсаційного процесу. Синобородий.
Пан: Коли в жінці пробуджується любов.
Пасаж: Залив смерті (радянська фільма на основі повісті Лесюкова, артисти: Солтисова, Хоренія, Ярославцев, Карташев).
Утіа: Зодій з Багдаду (Дуга. Фейрбенкс).
Фатаморганя: Тайна старого роду.
Химера: Жінка чи дияво.

Програма радіо.

Серета 7-го серпня.

Льондон (356,3). 18:45 Сонати Бетовена для скрипки і фортепіано, 21:35 Симфонічний концерт.
Париж (17225) 16:45 Популярний концерт.
Берлін (418) 18:45 Концерт для двох фортепіано. 20:30 Оперета Оффенбаха.
Відень (516,3) 21:20 Легкий концерт.
Мюнхен (533) 20:35 Веселий концерт.
Франкфурт (390) 18:10 Відвіт про Гамсуна.
Прага (587) 19:05 Концерт філармоні.

Будапешт (550) 19:00 Концерт циганської капели.

Ленінград (1000) 17:30 Концерт.
Москва (825) 19— Опера.
Варшава (1411,7) 18— Концерт. 20:30 Концерт солістів.

Четвер 8-го серпня.

Льондон (356,3) 19:30 Військова оркестра. 21:30 „Водограй молодості“ опера Райнольда.

Париж (1725) 21:05 Радіоконцерт.
Берлін (418) 19:30 Концерт Фріца Векайса.

Міляно (501) 17:00 Дзезбенд. 20:30 Палли.

Рим (441) 20:30—21:30 Концерт.
Відень (516,3) 20:00 Арті Гензла, Галюка, Бетовена, Баха. 20:20 Симфонічна оркестра.

Лянгенберг (473) 17:35 Мандоліністи.
Прага (487) 20:00 Тріо. 20:30 Популярний концерт.

Будапешт (550) 12:05 Циганська капела. 17:25 Опереткова музика.
Москва (825) 20:30 Музичний вечір.

Харків (1304) 19:30 Популярний концерт.
Варшава (1411,7) 18— Концерт. 20:30 Російська музика.

Краків (312,8) 20:30 Вечірній концерт.
Познань (334,8) 20:30 Легка музика.

Братислава (279) 18:00 Сонати Бетовена.

Ширіть наш часопис!

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає.

„Вертеп Наших Днів“ Галактіона Чіпки і Ле-ла. 115 13—7
Чортків, четвер, 8.VIII. 1929.
Товсте, п'ятниця 9.VIII. 1929.
Заліщики, субота, 10.VIII. 1929.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає.

ГОДИННИКИ тільки найкращих фабрик прецизійні продає за готівку і на рати від десятих літ в найліпшій стороні авіація фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Маріївська ч. 5 191 6—7

ІНТЕЛІГЕНТНА ЖІНКА середніх літ потрібна на село до зарплати доку і кухні у самотнього, старшого савієнника-адіста. Зголошення до Парохіального Уряду в Михалевичах п. Дрогобич. 211 2—3

ПЕРЕРОВЛЮВАННЯ, тапicerованих меблів, напірає металевих ліжок, джакеронани на гарячо — виконую фабрика ЗАКС Ліндога 6. 213 2—8

ВПРАВНИЙ ІНСТРУКТОР потрібний від І. IX. на підній рік для хлопця, щоб приготувати його до вступного іспиту до гімназії, о. Т. Леванський. Радіоні п. Кованяча-Самік. 214 1—1

ПОШУКУЮ рутинного соліста-тора. Посада сейчас до обитати. Д-р С. Бриквич адвокат, в Тернополі. Вул. Тарнопольського ч. 7. Л. п. 216 1—3

ПІДЛІВІВСКА ПАРОХІЯ ДО ЗАМІНИ. Парохія упорядкована, одна церква, 5 км від Львова, залізнична станція в місці. Дуже вигідна для старших савієнників, або для посаджених діти до шкіль. Діти можуть доїжджати до шкіль в дому. До звичай за дуже добру білизну парохії. — Зголошення під „Парохія“ до Адм. „Діла“. 222 1—1

ГІМНАЗИЙНИЙ ПРОФЕСОР, вдовець, оженившись з паніною, але бездітною вдовою в віці до 35 літ. Маймаю у спільні інтереси — бажане. Листи до Адміністрації „Діла“ під „Доктор“. 223 1—1

ПРИ УРЯДНИЧІЙ РОДИНІ найдуть приміщення з підзаконним удержанням, а початком шк. р. — 3 панночки — найкраще учениці високої гімназії. Зголошення в Адміністрації „Діла“ під К. П. 219 1—2

ТЕХНІК-ЛІСОВИК дістане зараз заняття. Зголошення — листом — Шелонич, Стрий Трибунальська. 215 1—2

ВИНАЙМУ фронтовий сонячний шатро. Гринувальська 4, партер за ліво. 115 1—3

СТУДЕНТ ТЕХНІКИ — приготував до вступного іспиту на техніку „Червоної геометрії“. Зголошення до Адм. „Діла“ під „Геометрія“. 221 1—3

КОНЦИПЕНТА від вересня п. р. г. для адвоката на провінції. Зголошення з умовини і референції слати до Адміністрації „Діла“ під „Адвокат“ 187 3—5

ПИСАР, що зміє писати на машині, потрібний для адвоката. Посилю зголошення слати до Адміністрації „Діла“ зі своїм життєписом і порученнями для „старшого адвоката“. 157 6 1—3

ГОДИННИКИ „Zenith“, „Longines“, також біжутерію власного виробу продає: Домбровський Я. — Роза-жовська Я., Львів, (Готель Жорж) — 190 6—7
Догідні умови.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає.

Спеціаліст скріпних, монетичних, медуг і косметичних
д-р РОМАН ДОЛНІЦЬКИЙ
орд. від 3—6 попол. вул. Губоха 18
партер. — Кварцева димпа. Діатермія.

Д-р Володимир Пасічник

розпочав лікарську практику в Богородчанях
і ординує в домі п. Ротенберга в Рівні 217

Подяка.

Складаємо ширі подяку У. К. Д. П. Визнач за правдиво материнську любов, укладану нам в часі нашого перебування в турції.
Осип Гринувальський, Осип Гнат Стендур, Андрій Щирба, Володимир Кубиш.